

ارزیابی مهارت های بالینی دانشجویان دندانپزشکی بیرجند با استفاده از آزمون OSCE

OSCE

- O :** OBJECTIVE
- S :** STRUCTURED
- C :** CLINICAL
- E :** EXAMINATION

این آزمون، رویکردی برای ارزیابی صلاحیت بالینی در محیط شبیه سازی است که در آن مؤلفه های صلاحیت بالینی به روشی برنامه ریزی شده یا ساختار یافته و عینی ارزیابی می شوند. در این آزمون که شامل چند ایستگاه است، دانشجو با یک یا دو جنبه از صلاحیت بالینی در هر ایستگاه مواجه و مورد ارزیابی قرار می گیرد. این آزمون را می توان به عنوان یک آزمون متمرکز توصیف کرد که هر ایستگاه بر یک یا دو جنبه از توانمندی تمرکز دارد. به عنوان مثال یک راند ۲۰ ایستگاهی OSCE، امکان آزمون ۲۰ دانشجو را به طور همزمان فراهم می کند. چنانچه تعداد دانشجویان بیشتر از ۲۰ باشد، می توان با اجرای راندهای موازی یا با تکرار یک راند واحد با گروه دیگری از دانشجویان این کار را انجام داد. اگرچه مفهوم امتحان با

ارزشیابی از اجزای ضروری سنجش آموزش است که به منظور شناسایی قابلیت های علمی دانشجویان در راستای تحقق اهداف آموزشی مورد استفاده قرار می گیرد. امروزه گرایش جهانی به بهبود کیفیت آموزش موجب گردیده که دانشگاه های علوم پزشکی به مقوله ارزشیابی بالینی بیش از پیش اهتمام ورزند. از این رو در رشته های علوم پزشکی ارزیابی مهارت های بالینی، دغدغه اصلی اساتید و دانشجویان است. پژوهش ها نیز نشان داده اند که ارزیابی مبتنی بر روش های سنتی کتبی در اکثر دوره های بالینی، علاوه بر عدم تناسب با اهداف آموزشی، در سنجش مهارت های بالینی از کارایی لازم برخوردار نمی باشد. یکی از روشهایی که امروزه در اکثر دانشگاه های علوم پزشکی مورد تاکید قرار گرفته است، آزمون OSCE^۱ یا آزمون بالینی ساختار یافته عینی است.

صورت با ابعاد دقیق و واقعی بیمار با کمک فناوری پرینت سه بعدی و استفاده از جدیدترین مولاژها و کیت‌های آموزش بخیه سنجیده شد.

علاوه بر سنجش توانمندی دانشجویان، برای بررسی نظرات دانشجویان یک فرم نظرسنجی نیز طراحی و در اختیار دانشجویان قرار گرفت. در این نظرسنجی مواردی نظیر میزان دشواری آزمون، کیفیت طراحی سوالات، نظم و سازماندهی، میزان اضطراب و سطح رضایتمندی از آزمون در مقایسه با روش‌های سنتی مورد پرسش قرار گرفت. نتایج این نظرسنجی نشان داد که بیش از ۹۲ درصد دانشجویان برگزاری آزمون عملی به روش OSCE را بر روش سنتی کتبی ترجیح می‌دهند. از نظر دانشجویان امتحان عملی به روش OSCE به شکل معناداری بیشتر از متدهای سنتی با آموزش‌های طی ترم تحصیلی متناسب بوده است. همچنین ۸۸ درصد دانشجویان موافق بودند که آزمون OSCE روشی کاملاً مناسب جهت برگزاری آزمون عملی است.

رفرنس‌ها:

1. Harden RM. What is an OSCE?. Medical teacher. 1988 Jan 1;10(1):19-22.
2. Khan KZ, Ramachandran S, Gaunt K, Pushkar P. The objective structured clinical examination (OSCE): AMEE guide no. 81. Part I: an historical and theoretical perspective. Medical teacher. 2013 Sep 1;35(9):e1437-46.

ایستگاه‌هایی که دانشجویان به دور آنها می‌چرخند، جنبه مهمی از OSCE را نشان می‌دهد، اما این آزمون چیزی بیش از یک امتحان «چند ایستگاهی» است و در آن بیشتر از آنچه که دانسته‌های دانشجویان ارزیابی شود، توانایی آنان برای انجام کار سنجیده می‌شود. آزمون مهارت‌های دانشجویان در ایستگاه‌های مختلف، سبب از بین رفتن تأثیر متغیرهای مداخله‌گر می‌شود و به همین جهت یک آزمون استاندارد نامیده می‌شود. در عین حال اجرای آن نیز نیازمند نیروی انسانی، تجربه کافی، برنامه‌ریزی دقیق و امکانات مناسب می‌باشد.

در راستای ارتقای کیفیت آموزش و همگام با جدیدترین روش‌های سنجش مهارت‌های بالینی در دانشکده دندانپزشکی بیرجند، دپارتمان جراحی دهان، فک و صورت دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، برای اولین بار از آزمون OSCE جهت ارزیابی دانش و مهارت‌های بالینی در زمینه جراحی‌های ناحیه دهان فک و صورت دانشجویان ترم‌های آخر رشته دندانپزشکی استفاده گردید.

این آزمون در تاریخ ۲۷ فروردین ۱۴۰۱ در بخش جراحی دهان، فک و صورت دانشکده دندانپزشکی بیرجند برگزار شد و دانشجویان در درس جراحی دهان، فک و صورت عملی ۴، در قالب ۲۸ ایستگاه با مدت زمان پاسخ دهی ۲ تا ۳ دقیقه برای هر ایستگاه مورد ارزیابی قرار گرفتند. این تعداد شامل ایستگاه‌هایی جهت استراحت و تکمیل پاسخ‌های قبلی نیز بود. در هر ایستگاه دانش و توانایی‌های مختلف دانشجویان در زمینه جراحی‌های ناحیه دهان، فک و صورت با ارایه داده‌هایی نظیر شرح حال بیمار، تصاویر بالینی و رادیوگرافیک با کیفیت بالا، ابزارشناسی، مولاژها و مدل‌های سه بعدی و با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های نوین مانند ساخت و کاربرد مجسمه ناحیه

شاپ

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
مدیر مسئول: آقای دکتر سید محمد موسوی میرزائی
سر دبیر: آقای دکتر فرشید عابدی
مدیر اجرایی: واحد کتاب و مجله (EDC)
نویسندگان این شماره: خانم دکتر نرجس اکبری